C/2024/6808

29.11.2024

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2024,

Belgian talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta

(C/2024/6808)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ([2]), jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä ”tukiväline”, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta sekä vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435 ([3]), jäljempänä ”REPowerEU-asetus”, joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan unionin energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Belgia on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Kyseisistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä toimivat sisämarkkinat nousevat esiin

([1]) EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 tiedonannon ”Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus 2024”. Kyseisessä tiedonannossa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailukykyyn liittyvät vahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykytekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024; tämä käynnisti vuoden 2024 eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti 22 päivänä maaliskuuta 2024 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([4]) perusteella laadittavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen 2024, jossa se katsoi, että Belgia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoa tai sen riskiä ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Belgian vuoden 2024 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi lisäksi suosituksen neuvoston suosituksekseksi euroalueen talouspolitiikasta sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi 12 päivänä huhtikuuta 2024 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ([5]), jäljempänä ”euroaluetta koskeva vuoden 2024 suositus”, ja 11 päivänä maaliskuuta 2024 yhteisen työllisyysraportin.

(5) Unionin uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta, muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97 ([6]) ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU ([7]). Uuden talouden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat edistää tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Uusi talouden ohjausjärjestelmä parantaa myös kansallista sitoutumista ja lisää keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma sisältää jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset, jotka kattavat neljän tai viiden vuoden pituisen suunnittelukauden kansallisen vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen ([8]) on täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle perustamissopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen kyseisten kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien laatimista komissio julkaisi 21 päivänä kesäkuuta 2024 jäsenvaltioiden kansallisissa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisissa suunnitelmissa ja vuotuisissa edistymisraporteissa annettavia tietoja koskevia ohjeita. Komissio toimitti jäsenvaltioille tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot asetuksen (EU) 2024/1263 5 ja 36 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa viimeistään 20 päivänä syyskuuta 2024, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntökehyksensä mukaisesti keskustella kansallisen parlamenttinsa kanssa keskipitkän aikavälin suunnitelmansa luonnoksesta, pyytää itsenäisiltä finanssipolitiikan instituutioilta lausunnon ja järjestää työmarkkinaosapuolten ja muiden kansallisten sidosryhmien kuulemisen.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä huhtikuuta 2024, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Neuvoston direktiivi 2011/85/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettomenot sellaisina kuin on ne on määritelty asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdassa: ”Nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

(6) Vuonna 2024 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen tukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat edelleen yhtä lailla tärkeitä elpymis- ja palautumissuunnitelmille, joita on tarkistettu, päivitetty tai muutettu asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Belgia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V vahvistettuja arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä ([9]); päätöstä muutettiin 8 päivänä joulukuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen osalta ja sisällyttämällä siihen REPowerEU-luku ([10]). Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti, että komissio hyväksyy päätöksen, jossa todetaan, että Belgia on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Belgia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ([11]) 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Belgian puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(9) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Belgiaa koskevan vuoden 2024 maaraportin. Siinä arvioidaan Belgian edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Belgia on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Belgian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(10) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaisesti Belgian julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 4,4 prosenttiin vuonna 2023, ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 104,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2023 loppuun mennessä 105,2 prosenttiin. Kuten komission 8 päivänä maaliskuuta 2023 antamassa tiedonannossa ”Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2024” ilmoitetaan, komissio on toteuttanut ensimmäisen vaiheen alijäämäperusteisia liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämiseksi vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Komissio antoi 19 päivänä kesäkuuta 2024 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kyseisessä kertomuksessa arvioitiin Belgian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2023 Belgian julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että kyseisen arvioinnin perusteella ja tarkasteltuaan perussopimuksen 126 artiklan 4 kohdan mukaisesti laadittua talous- ja rahoituskomitean lausuntoa komissio aikoi ehdottaa liiallisen alijäämän menettelyn aloittamista Belgian osalta heinäkuussa 2024 suosittamalla neuvostolle, että tämä antaisi perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisen päätöksen liiallisen alijäämän olemassaolosta Belgiassa.

(11) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 ([12]) Belgialle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023 maltillinen finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvua pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu ([13]), kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja

([9]) ST 10161/21 INIT ja ST 10161/21 ADD 1.

([10]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 8 päivänä joulukuuta 2023, Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 15570/2023 INIT).

([11]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1466/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Belgian vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 1).

([13]) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan Belgian keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu vuonna 2023 on nimellismääräisesti arviolta 5,7 prosenttia kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella.

yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Samalla Belgialle suositettiin, että se olisi valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Belgialle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloitteen, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys ([14]) oli vuonna 2023 elvyttävä (0,7 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan virityksen vuonna 2023 elvyttävä vaikutus, joka oli 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusmenojen kasvuun sisältyvät energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille suunnattujen kohdennettujen hätätilanteen tukitoimenpiteiden kustannukset, jotka supistuivat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvun ylittävä kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu ei siis ollut seurausta kohdennetusta tuesta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) elvyttävä kasvu johtui julkisen sektorin palkkojen ja sosiaalietuuksien jatkuvista korotuksista, jotka olivat seurausta automaattisen indeksoinnin mekanismista, työnantajien sosiaaliturvamaksujen väliaikaisesta alentamisesta vuonna 2023 ja väestön ikääntymiseen liittyvistä lisääntyvistä talousarviokustannuksista. Yhteenvetona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvu ei vuonna 2023 ollut 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukaista. Vuonna 2023 tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,1 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Belgia rahoitti lisäinvestointeja tukivälineestä ja muilla unionin varoilla. Se rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten investointeja rautatie- sekä pyöräilyinfrastruktuuriin, julkisten rakennusten kunnostamiseen ja vetyinfrastruktuuriin. Kyseisiä julkisia investointeja rahoitetaan osittain tukivälineestä ja muista unionin varoista.

(12) Vuoden 2024 vakausohjelmassa julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvun ennustetaan olevan 1,4 prosenttia vuonna 2024 ja 1,3 prosenttia vuonna 2025, kun taas kuluttajahintaindeksillä mitatun inflaation ennustetaan olevan 2,8 prosenttia vuonna 2024 ja 1,8 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 kasvavan 4,6 prosenttiin ja vuonna 2025 supistuvan 3,6 prosenttiin, kun taas julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä 106,2 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 106,8 prosenttiin. Vuoden 2025 jälkeen julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan supistuvan niin, että se on 2,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja 2,3 prosenttia vuonna 2027. Näin ollen julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen suunnitellaan laskevan vuonna 2026 alle perussopimuksessa asetetun alijäämän viitearvon, joka on 3 prosenttia. Julkisen talouden velkasuhteen puolestaan arvioidaan supistuvan vuoden 2025 jälkeen asteittain 106,6 prosenttiin vuonna 2026 ja 106 prosenttiin vuonna 2027.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 1,3 prosenttia vuonna 2024 ja 1,4 prosenttia vuonna 2025 ja yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio on 4 prosenttia vuonna 2024 ja 2,3 prosenttia vuonna 2025.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan vuonna 2024 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 4,4 prosenttia ja julkisen talouden velan on määrä vuonna 2024 pysyä ennallaan suhteessa BKT:hen 105 prosentissa. Julkisen talouden velan määrän vakiintuminen suhteessa BKT:hen vuonna 2024 johtuu pääasiassa valtion joukkolainojen liikkeeseen laskemisen seurauksena vuoden 2023 loppuun mennessä kertyneestä väliaikaisesti liiallisesta käteispuskurista. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan kiristävä, 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(15) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ”avustukset”, rahoitetaan menoja 0,2 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaat investoinnit ja tuottavuutta lisäävät uudistukset ilman suoraa vaikutusta Belgian julkisen talouden rahoitusasemaan tai julkiseen velkaan.

(16) Neuvosto suositti ([15]) 14 päivänä heinäkuuta 2023 Belgialle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([16]) nimelliskasvun enintään 2 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisten alijäämien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission

([14]) Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot.

([15]) Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Belgian vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 12).

([16]) Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

kevään 2024 talousennusteessa Belgian kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 4 prosenttia eli suositeltua enimmäiskasvua enemmän. Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositellun enimmäiskasvun ylitys vuonna 2024 on 1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista.

(17) Lisäksi neuvosto suositti, että Belgia purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto suositti vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Belgia varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset ([17]) suhteessa BKT:hen ovat 0,4 prosenttia vuonna 2023 ja 0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2024 ja 2025. Jos saatavat säästöt käytettäisiin julkisen talouden alijäämän supistamiseen, kuten neuvosto on suosittanut, julkisen talouden sopeutus olisi kyseisten kehitysarvioiden perusteella 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([18]) kiristävä vaikutus finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteet on purettu vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Saatavia säästöjä ei kuitenkaan ennakoida käytettävän kokonaisuudessaan julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista.

(18) Lisäksi neuvosto suositti, että Belgia jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan kasvavan 2,8 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2023 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Unionin varoilla rahoitettavien julkisten menojen, tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 0,3 prosentissa suhteessa BKT:hen.

(19) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 4,7 prosenttia vuonna 2025 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen vuoden 2025 loppuun mennessä 106,6 prosenttiin. Alijäämän ja julkisen talouden velan kasvu suhteessa BKT:hen vuonna 2025 johtuu pääasiassa siitä, että juoksevat menot kasvavat rakenteellisesti erityisesti väestön ikääntymiseen liittyvien kustannusten ja julkisesta velasta maksettavien korkojen nousun vuoksi.

(20) Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyteen liittyvät riskit ovat Belgiassa suuria. Syynä riskien arvioimiseen suuriksi on julkisen talouden rahoitusaseman lähtötason epäsuotuisuuden lisäksi ennakoitu ikääntymisen liittyvien menojen kasvun vaikutus julkiseen talouteen maan väestön nopean ikääntymisen vuoksi. Komission laatimassa vuoden 2024 ikääntymisraportissa ennustetaan ikääntymiseen liittyvien menojen kasvavan tasaisesti 26,8 prosenttiyksiköstä suhteessa BKT:hen vuonna 2022 aina 31,9 prosenttiyksikköön suhteessa BKT:hen vuonna 2070. Menojen kasvu 5,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2070 mennessä johtuu pääasiassa eläkkeisiin ja pitkäaikaishoitoon liittyvistä menoista. Eläkemenojen ennakoidaan vuosina 2022–2070 kasvavan 3,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, kun unionin keskiarvo on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää eläkeuudistuksen, jonka avulla tätä haastetta voidaan käsitellä, sekä muita tavoitteita, kuten järjestelmän sosiaalisen kestävyyden parantaminen, joiden avulla kannustetaan ihmisiä pysymään aktiivisina työmarkkinoilla senkin jälkeen, kun varhaiseläkkeen edellytykset täyttyvät. Samalla varmistetaan, että kehitys eri eläkejärjestelmien välillä ja niiden sisällä on entistä yhtenevämpää. Pitkäaikaishoidosta johtuvat julkiset menot nousivat 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (unionin keskiarvo 1,7 %), eli Belgia oli yksi eniten pitkäaikaishoitoon kuluttavista jäsenvaltioista unionissa. Pitkäaikaishoidosta johtuvien menojen ennakoidaan kasvavan vuoteen 2070 mennessä 1,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, kun taas unionin tasolla ennakoitu keskimääräinen kasvu on 0,8 prosenttiyksikköä. Laitoshoitoon liittyvät menot olivat vuonna 2022 Belgiassa 1,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, mikä oli merkittävästi enemmän kuin unionissa keskimäärin (0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen). Käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että tarpeettomasti tai ainakin

([17]) Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

([18]) Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet, iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista unionin rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

ennenaikaisesti hoitolaitokseen sijoitettujen ikääntyneiden osuus on edelleen korkea, vaikka se on viime vuosikymmenen aikana pienentynyt. Tietojen mukaan itsenäisesti toimeen tulevien tai lievästi hoidon tarpeessa olevien mutta hoitolaitoksissa asuvien henkilöiden osuus oli suuri erityisesti Brysselissä ja Valloniassa. Liittovaltiotason yksiköt ovat aloittaneet uudistuksia eri hoitomuotojen kustannustehokkuuden parantamiseksi ja erityisesti tarpeettoman tai ennenaikaisen laitoshoidon välttämiseksi ja lykkäämiseksi. Julkisen talouden kestävyyteen liittyvien haasteiden ratkaisemisessa saavutettua edistystä on kuitenkin parannettava.

(21) Belgia kuuluu jäsenvaltioihin, joiden verot ja menot ovat unionin korkeimpia. Kokonaismenoihin sisältyy suuri määrä vero- ja palkkatukia. Lisäksi maan verojärjestelmä ja sosiaalietuudet luovat taloudellisia pidäkkeitä työnteolle ja ovat yksi syy Belgian alhaiselle työvoimaosuudelle (76,1 % verrattuna unionin 80,0 %:n keskiarvoon vuonna 2023 [20–64-vuotiaiden ikäryhmä]). Työn verotus (henkilökohtaiset tuloverot ja sosiaaliturvamaksut) on unionin korkeinta matalapalkkaisten ja keskipalkkaisten työntekijöiden osalta, kun taas kulutusveroista, kuten energiaveroista, saatavat tulot ovat unionin keskiarvoa pienemmät. Erityiset verotuksen osatekijät, kuten aviopuolisovähennys ([19]), luovat merkittäviä pidäkkeitä toisen tulonsaajan työnteolle. Myöskään sosiaalietuuksien rakenne ei kannusta ihmisiä aloittamaan työntekoa tai tekemään enemmän työtunteja. Monet sosiaalietuudet ovat asemasta riippuvaisia eivätkä tarveharkintaisia, mikä heikentää etuusjärjestelmän tehokkuutta. Työttömyysetuudet eivät ole ajallisesti rajattuja eivätkä tarveharkintaisia pitkäaikaistyöttömien osalta, mikä pahentaa olemassa olevia työttömyysloukkuja. Verorasituksen siirtäminen työstä muihin veropohjiin ja vero- ja etuusjärjestelmän tehokkuuden parantaminen voisivat auttaa parantamaan työllisyyttä.

(22) Rakenteellisten vakauttamistarpeiden osalta työn verotuksen vähentäminen olisi rahoitettava täysin muun muassa vähentämällä verotukia ja poistamalla vaiheittain käytöstä fossiilisten polttoaineiden verotuet. Työn raskasta verotusta kompensoivat Belgiassa monet palkkatuet, ja verovähennyksiä käytetään laajasti. Finanssipolitiikkaa käsittelevän korkean neuvoston vuoden 2020 analyysissa havaittiin, että verotuet ovat talousarvion kannalta kalliita, ja ne suosivat yleensä suurituloisia palkansaajia ja aiheuttavat tehottomuutta. Eniten talousarviokustannuksia aiheuttaviin verotukiin kuuluvat työsuhdeautojärjestelmä ja tutkimus- ja kehittämistyötä sekä vuorotyötä koskevat verovapautukset. Palkkatuet ja muut verotuet tekevät verojärjestelmästä myös monimutkaisen, lisäävät jo valmiiksi suurta sääntelytaakkaa ja rasittavat liiketoimintaympäristöä. Lisäksi T&K-työn verotukea ei ole kohdennettu suurimman kasvupotentiaalin yrityksille. Tietyt verojärjestelmän piirteet myös vääristävät sijoitusvalintoja ja -riskiä ja johtavat liialliseen sijoittamiseen tiettyihin omaisuuseriin. Belgian vuonna 2021 fossiilisille polttoaineille myöntämien suorien tukien arvioitiin olleen 12 miljardia euroa (2,4 % suhteessa BKT:hen) ja epäsuorien tukien yli 2,6 miljardia euroa. Fossiilisten polttoaineiden suoriin tukiin kuuluvat kaasun ja lämmitysöljyn alhaiset valmisteverot sähköön verrattuna. Yhdessä korkeiden sähköverkkokustannusten kanssa tämä aiheuttaa suuria hintaeroja fossiilisten polttoaineiden ja sähkön välille, mikä jarruttaa siirtymistä vihreämpiin lämmitysjärjestelmiin. Lisäksi tämä jatkuva tuki lämmitysöljylle ja maakaasulle on ristiriidassa sen kanssa, että Belgia on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja parantamaan ilmanlaatua. Liikenne- ja saasteveroja käytetään liian vähän (esimerkiksi älykkäitä tiemaksuja sovelletaan vain raskaisiin ajoneuvoihin). Myös ne voisivat tuottaa lisätuloja. Liikenteen ruuhkautumisen ja ilmansaasteiden lisääntymisen vuoksi erityisen kalliita ja haitallisia ympäristölle ovat sellaiset verotuet kuten dieselin valmisteverojen osittainen korvaaminen ammattimaisille maantiekuljetusten harjoittajille.

(23) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyseisten uudistusten ja investointien odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Belgian pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Belgia voi täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelman sitoumukset elokuuhun 2026 mennessä, on olennaisen tärkeää, että se vauhdittaa merkittävästi uudistusten ja investointien täytäntöönpanoa varmistamalla tehokkaan hallinnon. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

([19]) Belgiassa sovelletaan tulonjakojärjestelmää (aviopuolisovähennys), jonka perusteella osa työssäkäyvän kumppanin ammattitulosta voidaan laskea ei-työssäkäyvän kumppanin ansioihin.

(24) Belgian edellytetään osana Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([20]) 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan ohjelmien väliarviointia tarkastelevan kutakin Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), koheesiorahastosta tai oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) tuettua koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Kyseinen väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan unionin rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Belgia on edistynyt koheesiopolitiikan ohjelmien ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Alueiden sisäiset erot taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä ovat Belgiassa edelleen suuria. Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttaminen on olennaisen tärkeää. Koheesiopolitiikan ohjelmissa sovitut toimintalinjat ovat edelleen ajankohtaisia. Erityisen tärkeää on toteuttaa nopeasti investointeja, jotka auttavat tehostamaan tutkimusta, innovointia ja digitalisaatiota, sekä investointeja, jotka liittyvät vihreään siirtymään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja energiatehokkuuteen. Ensisijaisena tavoitteena on edelleen parantaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, pitkäaikaistyöttömien ja nuorten mahdollisuuksia päästä työllistymis- ja aktivointitoimenpiteiden piiriin. Keskeisessä asemassa on myös jatkuva elinikäisen oppimisen tukeminen työntekijöiden liikkuvuuden ja sopeutuvuuden parantamiseksi. Lisäksi myös jatkossa on edistettävä muita heikommassa asemassa olevien ryhmien aktiivista osallistamista ja työllistettävyyttä. Belgia voisi myös hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([21]) perustettua Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä teollisuuden muutoksen tukemiseksi kehittämällä edelleen edistyneitä digitaaliteknologioita ja -palveluja, kiertoon perustuvia ja kehittyneitä materiaaleja sekä kestävään puhtaaseen energiaan, kestokykyiseen asuntokantaan ja terveysalan innovaatioihin liittyviä valmiuksia.

(25) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla unionin varoilla vastataan, Belgialla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan, muita heikommassa asemassa olevien ryhmien integroitumiseen työmarkkinoille, koulutusjärjestelmän tuloksellisuuteen ja tasapuolisuuteen sekä opettajan ammattiin ja myös liiketoimintaympäristöön, sääntelytaakkaan ja sääntelyn monimutkaisuuteen sekä palvelualan rajoituksiin. Näiden haasteiden ratkaiseminen voi auttaa parantamaan työntekijöiden osaamista ja kaikkien opiskelijoiden oppimistuloksia, mikä lisäisi työvoiman tuottavuutta, ja nostaa työllisyysasteen lähemmäksi vuodeksi 2030 asetettua kansallista 80 prosentin tavoitetta.

(26) Suuri avointen työpaikkojen määrä viittaa jatkuvaan työvoimapulaan, joka on suurempi vihreän siirtymän vauhdittamiseen tarvittavissa teknisissä ammateissa. Huolenaiheena on edelleen muita heikommassa asemassa olevien ryhmien integroiminen, mikä koskee myös matalan koulutustason työntekijöitä, maahanmuuttajataustaisia ja vammaisia henkilöitä. Luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM-aineet) alalta valmistuneiden henkilöiden ja erityisesti naisten määrä on edelleen pieni (16,4 henkilöä tuhatta 20–29-vuotiasta asukasta kohti verrattuna 21,9 henkilöön koko unionissa). Lisäksi siirtymisaste työttömyydestä työelämään on alle unionin keskiarvon. Tämä viittaa siihen, että aktivointipolitiikkoja voitaisiin tehostaa erityisesti parantamalla julkisten työvoimapalvelujen tehokkuutta ja kohdentamalla toimenpiteet paremmin muita heikommassa asemassa olevien ryhmien ja pitkäaikaisella sairauslomalla olevien työntekijöiden työmarkkinoille integroinnin tukemiseen. Työvoimapulan ratkaisemisessa voisi auttaa myös STEM-aineista valmistuneiden henkilöiden määrän ja ammatillisen koulutuksen työmarkkinarelevanssin lisääminen teknisissä ammateissa. Aikuisten osallistuminen oppimiseen on vähäistä. Tämä koskee erityisesti vähemmän koulutettuja. Aikuiskoulutuksen lisäämiseksi on toteutettu toimenpiteitä, kuten työntekijöiden henkilökohtainen oikeus viiteen koulutuspäivään vuodessa ja henkilökohtaiset oppimistilit, mutta niiden vaikutuksen näkyminen vie aikaa ja nämä toimenpiteet on arvioitava.

(27) Suurista julkisista koulutusmenoista huolimatta oppimistulokset ovat heikentyneet, ja koulutusjärjestelmien inklusiivisuus ja tasa-arvoisuus herättävät edelleen huolta. OECD:n kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman (PISA) vuoden 2022 tutkimuksen tulokset osoittavat, että 15-vuotiaiden taso on heikentynyt pitkällä aikavälillä lukutaidossa, matematiikassa ja luonnontieteissä (25 % alisuoriutui matematiikassa, 25,3 % lukutaidossa ja 22,4 % luonnontieteissä). Belgian osuus parhaiten matematiikassa suoriutuneista oppilaista oli unionin suurin vuonna 2012 (19,5 %), mutta osuus pieneni jyrkästi seuraavien 10 vuoden aikana (11,5 % vuonna 2022, flaaminkielinen yhteisö: 15 %, ranskankielinen yhteisö: 6,9 %, saksankielinen yhteisö: 6,4 %). Lisäksi hyväosaisten ja heikommassa asemassa olevien oppilaiden välinen ero alisuoriutumisessa on kasvanut vuodesta 2018 alkaen. Heikommassa asemassa olevien oppilaiden alisuoriutumisaste kasvoi 9,2 prosenttiyksikköä ja oli 45,8 prosenttia matematiikassa (koko unioni: 48 %, flaaminkielinen yhteisö: 41,4 %, ranskankielinen yhteisö: 51,1 %, saksankielinen yhteisö: 35,6 %).

([20]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

Kaikkien opiskelijoiden, myös muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, perustaitojen parantaminen on ratkaisevan tärkeää työmarkkinoille osallistumisen edistämiseksi. Opettajan ammatin houkuttelevuuden parantaminen erityisesti varmistamalla työpaikan vakaus ja tarjoamalla kehittyviin tarpeisiin mukautettua täydennyskoulutusta auttaisi vähentämään koulutukseen liittyvän eriarvoisuuden lisääntymiseen mahdollisesti johtavaa yhä suurempaa pulaa pätevistä opettajista.

(28) Belgian liiketoimintaympäristöä heikentävät raskas sääntelytaakka ja monimutkaisuus. Yritysten hallinnollinen rasitus on raskas erityisesti vero- ja työlainsäädännön osalta. Kustannukset, joita pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille) aiheutuu työ- ja verojärjestelmien noudattamisesta, ovat Belgiassa suhteellisen korkeat. Tämä koskee erityisesti yrityksiä, joiden on hallittava useita alueellisia järjestelmiä. Lisäksi liiketoiminta on Belgiassa unionin vähiten dynaamista. Uusien yritysten perustamisaste on viimeaikaisesta kasvusta huolimatta edelleen alhainen erityisesti sellaisten yritysten osalta, joilla on työntekijöitä. Kasvuyritysten osuus on Belgiassa huomattavasti alle unionin keskiarvon. Kaupan rajoitusten suuri määrä palvelualalla voi heikentää liiketoiminnan dynaamisuutta. Myös säänneltyjä ammatteja koskevien rajoitusten poistamista olisi harkittava.

(29) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroaluetta koskevan vuoden 2024 suosituksen toteuttamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Belgiaa panemaan täytäntöön euroaluetta koskevassa vuoden 2024 suosituksessa vahvistetut ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen suosituksen,

SUOSITTAA, että Belgia toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla muun muassa julkinen velka saadaan uskottavasti lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä ja jolla julkisen talouden alijäämää suhteessa BKT:hen saadaan supistettua kohti perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa; vastaa ikäsidonnaisten menojen odotettuun kasvuun muun muassa parantamalla pitkäaikaishoitojärjestelmän kustannustehokkuutta; uudistaa vero- ja etuusjärjestelmiä työnteon kannustinten vahvistamiseksi siirtämällä verorasitusta pois työn verottamisesta ja tarkistamalla etuuksien rakennetta; rahoittaa työn verotuksen kevennykset muun muassa vähentämällä verotukia; ryhtyy erityisesti toimenpiteisiin fossiilisten polttoaineiden tukien poistamiseksi vaiheittain muun muassa siirtämällä valmisteveroja sähköstä fossiilisiin polttoaineisiin;

2. nopeuttaa merkittävästi elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun täytäntöönpanoa varmistamalla tuloksellisen hallintotavan ja varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; jatkaa kyseisten ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä keskittymistä sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. puuttuu työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan, myös vihreän siirtymän osalta, ja tehostaa aktivointipolitiikkaa muita heikommassa asemassa olevien ryhmien integroimiseksi laajemmin työmarkkinoille; parantaa koulutusjärjestelmien tuloksellisuutta ja oikeudenmukaisuutta ja jatkaa uudistuksia opettajan ammatin houkuttelevuuden parantamiseksi;

4. parantaa liiketoimintaympäristöä ja liiketoiminnan dynaamisuutta vähentämällä sääntelytaakkaa ja sääntelyn monimutkaisuutta ja helpottamalla rajoituksia palvelualalla.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

NAGY I.